



**INFORMAČNÍ
BULLETIN
ČESKOSLOVENSKÉHO
ÚSTAVU
ZAHRANIČNÍHO**

3/2001

31. březen 2001

Vydává Československý ústav zahraniční, Karmelitská 25,
118 31 Praha 1 - telefon a fax 575 337 32, 575 337 34

O ČSÚZ jednou větou ...

- 2. března 2001 - vydalo představenstvo Československého ústavu zahraničního podpůrné Prohlášení ČSÚZ ke korespondenční volbě krajanů - občanů České republiky.
- 5. března 2001 - se předseda ČSÚZ pan Jaromír Šlápota a ředitel pan Josef Kolínský zúčastnili recepce, kterou na počest státního svátku své země uspořádal velvyslanec Bulharské republiky J. E. pan Martin TOMOV s chotí.
- 7. března 2001 - zasedala pracovní skupina voleného orgánu ČSÚZ pro přípravu novelizace stanov Československého ústavu zahraničního.
- 12. března 2001 - se předseda ČSÚZ pan Jaromír Šlápota setkal v Praze s ruským spisovatelem, bohemistou, Igorem Inovem (Ivanovem) a jeho manželkou doc. Irinou Poročkinou, CSc. Setkání byl přítomen místopředseda ČSÚZ pan akademický sochař Josef Vajce a Josef Kolínský.
- 12. března 2001 - se ředitel ČSÚZ pan Josef Kolínský zúčastnil v Černé labuti vernisáže výstavy obrazů a kreseb slovenského umělce Juraje Oravce.
- 19. března 2001 - přijal předseda ČSÚZ pan Jaromír Šlápota radu čínského velvyslanectví v Praze paní dr. Huo Yu-zhen na její žádost.
- 21. března 2001 - zasedala podruhé pracovní skupina pro přípravu novelizace stanov ČSÚZ.
- 21. března 2001 - zasedal v Praze správní výbor Československého ústavu zahraničního.
- 22. března 2001 - se místopředseda ČSÚZ pan prof. ing. Miroslav Píchal, DrSc. zúčastnil na pozvání rumunského velvyslance J. E. pana Nicolae Vulpasina koncertu sopranistky Andy Louise Bogza a vernisáže výstavy malíře Teodora Buzy. Jde o akci v rámci Frankofonie.
- 26. března 2001 - navštívila Československý ústav zahraniční delegace Společnosti čínského lidu pro přátelské styky se zahraničím. Delegaci vedl její předseda pan CHEN HAOSU. Jednou z aktivit této společnosti jsou styky s čínskými krajany ve světě a jejich podpora. Delegace ČSÚZ je seznámila s působením ve prospěch čs. krajanů ve světě.

Událo se v České republice

- 19. února 2001 - novým ředitelem hudebního festivalu Pražské jaro byl z rozhodnutí správní rady PJ jmenován dosavadní ředitel Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK Roman Bělor. Nahradí nedávno zemřelého Olega Podgorného, který PJ řídil téměř deset let.
- 20. února 2001 - antimonopolní Úřad pro ochranu hospodářské soutěže definitivně povolil spojení Československé obchodní banky ČSOB a Investiční a poštovní banky IPB. Podíl spojených bank přesáhne zákonnou třicetiprocentní hranici celkového obrátu na trzích, proto spojení podléhalo tomuto souhlasu.
- 21. února 2001 - poprvé v ČR zbankrotovala politická strana. Městský soud v Praze vyhlásil konkurz na majetek bývalé parlamentní strany SPR-RSČ, v jejímž čele je Miroslav Sládek.
- 22. února 2001 - začalo sčítání lidu.
- 25. února 2001 - po téměř šestitýdenní odstávce vyvolané nepřipustnými vibracemi přívodního parovodního potrubí u turbíny spustili v jaderné elektrárně Temelín znovu reaktor prvního bloku.
- 25. února 2001 - průměrný věk osobních aut v ČR se loni snížil o 0,2 roku a pohybuje se kolem 13,5 roku. Přesto padesát procent registrovaných aut je starších než 10 let, na auta mladší než 5 let připadá 20 procent.
- 26. února 2001 - Česká republika podepsala s Evropskou unií protokol k Evropské dohodě o konformitě, který významně usnadňuje a zlevňuje obchod s vybranými druhy průmyslového zboží. Tento protokol podepsalo z kandidátů zatím jen Maďarsko.
- 27. února 2001 - novelu vysokoškolského zákona, která umožňuje vysokým školám vybírat peníze od posluchačů dálkového studia, schválila sněmovna díky hlasům poslanců ODS a čtyřkoalice. Podle ministra školství Eduarda Zemana tak vzniknou dvě skupiny studentů: platící a neplatící. Novela má platit od července. Nepřijetí zájemci by se tedy mohli snažit o přijetí za peníze už na podzim.
- 28. února 2001 - devadesáté narozeniny oslavil režisér Otakar Vávra.
- 3. března 2001 - v Praze pobýval generální tajemník OSN Kofi Annan s rodinou. Jeho manželka Nane, která je švédského původu, ale má i české kořeny, uspořádala v Praze oslavu 80. narozenin své maminky.
- 3. března 2001 - téměř polovinu filmových ocenění letos získal film režiséra Jana Hřebejka Musíme si pomáhat. Dále byl oceněn film Kytice F. A.

Brabce. Za dlouholetý přínos českému filmu byla oceněna režisérka Věra Chytilová.

- 3. března 2001 - po pětileté rekonstrukci se znovu otevřel veřejnosti jeden z nejcennějších raně manýristických a barokních skvostů severně od Alp - Valdštejnský palác. Náklady na restauraci se vyšplhaly téměř na miliardu Kč.
- 6. března 2001 - ČR přijala ochranná opatření proti slintavce a kulhavce, jejíž epidemie vypukla v Británii a hrozí rozšíření na kontinent.
- 6. března 2001 - Ministerstvo financí ČR dokončilo privatizační projekt státního podniku Transgas.
- 7. března 2001 - od roku 1945, kdy bylo čestné občanství Prahy poprvé uděleno, získalo toto nejvyšší osobní vyznamenání, udělované hlavním městem, 78 osobností, z nich 31 jsou cizinci. Posledně jmenovanými čestnými občany Prahy jsou fotbalista Josef Bican, spisovatel Adolf Branald a generál Alois Šiška. Pouze třem lidem v historii bylo čestné občanství odňato: v roce 1990 to byli Josef Vissarionovič Stalin, Klement Gottwald a Gustáv Husák.
- 7. března 2001 - podle výsledků únorového průzkumu STEM věří v boha méně než 40 % občanů České republiky.
- 8. března 2001 - o možnostech rozvoje spolupráce mezi ČR a Tuniskem jednal v Praze tuniský ministr zahraničí Habíb bin Jahjá.
- 9. března 2001 - v Brně v Masarykově onkologickém ústavu operovali první pacienty novou nadějnou metodou, tzv. devitalizací, tedy podvázáním rakovinového nádoru. U jednoho pacienta šlo o nádor na tlustém střevě, u druhého na kůži.
- 9. března 2001 - v hodnocení rizikovosti investic je ČR na příznivějším místě než Maďarsko a Polsko. Vyplývalo to ze zprávy britského výzkumného ústavu The Economist Intelligence Unit.
- 12. března 2001 - Praha přivítala úspěšné atlety z halového mistrovství v Lisabonu. Pavla Hamáčková si přivezla titul mistra ve skoku o tyči, Roman Šebrle zlatou medaili ze sedmiboje a Helena Fuchsová přivezla bronz z běhu na 800 m. Osmičlenná výprava českých atletů si přivezla pak celkové 4. místo na světovém atletickém žebříčku.
- 14. března 2001 - ve věku 77 let zemřel Matěj Kopecký, příslušník už sedmé generace víc než dvousetleté dynastie loutkářů stejného jména. Působil v královéhradeckém divadle Drak. Rodinná tradice ale pokračuje. Loutkářství se věnuje další syn jménem Matěj po slavném obrozenec-kém praprapradědovi.

- 15. března 2001 - ČR začala uplatňovat na hranicích přísné kontroly potravin a dezinfikovat všechny procházející osoby a automobily v rámci ochrany proti zavlečení slintavky a kulhavky.
- 17. března 2001 - památkáři kritizovaný pražský hotel Four Seasons na Alšově nábřeží si překvapivě přivezl z největšího světového veletrhu nemovitostí MIPIM hlavní cenu ve své kategorii. Soutěžil ještě Zlatý Anděl, ale přízeň poroty si nezískal.
- 19. března 2001 - státní dluh ČR vzrostl na konci roku 2000 na 289,32 miliardy Kč, uvedlo Ministerstvo financí ČR. To je zatím nejvíce v historii ČR a o šedesát miliard více, než v roce 1999. Dluh představuje 17,6 % HDP, což je ještě o hodně méně, než ve většině členských zemí EU a v kandidátských zemích.
- 19. března 2001 - Centrum pro sociální a ekonomické strategie UK vydalo studii Víze rozvoje České republiky do roku 2015. Nastiňuje v ní tři možné směry vývoje ČR v rámci Evropské unie.

- HBL -

Co, kdy, kde ...

- 5. ledna 2001 se uskutečnilo pracovní - konzultační setkání zmocněnce vlády Slovenské republiky pro zahraniční Slováky dr. Clauda Baláže s představiteli krajanských organizací a spolků z osmi evropských zemí: České republiky, Chorvatska, Maďarska, Německa, Norska, Rumunska, Švédska a Ukrajiny. Setkání je přípravou na III. stálou konferenci Slovenské republiky a zahraničních Slováků ve dnech 3. - 4. července 2001.
- 27. ledna 2001 zemřel v Anglii generálmajor Jaroslav MUZIKA, bývalý velitel letky RAF za II. světové války. Podruhé odešel do exilu 22. dubna 1949 a dalších 20 let sloužil v RAF jako učitel létání. Po odchodu do důchodu ještě pět let sloužil v civilní letecké společnosti British Airways. Po sametové revoluci byla Jaroslavu Muzikovi vrácena původní hodnost a povýšen byl na generálmajora. Čest jeho památce!
- 30. ledna 2001 se v Montrealu konala valná hromada Komenského institutu. Komenského institut byl založen v roce 1992 a od roku 1994 je v Kanadě zaregistrován jako nezisková organizace. Současným předsedou je profesor Tomáš Pavlásek. Institut vyvíjí převážně kulturní činnost.

Poslední velkou akcí bylo turné pianistky M. Synkové a houslisty J. Svěceného v říjnu 2000.

- 22. února 2001 se konala ve Vídni mimořádná valná hromada Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku. Hlavním jednacím bodem byla úprava klubových stanov.
- 22. února 2001 se konala v chorvatském Daruvaru vernisáž výstavy VÁC-LAV HAVEL, státník a dramatik. Výstava bude putovat z Daruvaru do Osijeku, dále pak Rijeky a Dubrovníku.
- Ve dnech 2. - 3. března 2001 uspořádalo Národní české a slovenské muzeum a knihovna v Cedar Rapids v USA ve státě Iowa II. výroční konferenci o české a slovenské historii a kultuře se zaměřením na pohled na Čechy a Slovaky ve 20. století.
- 21. března 2001 se konala v Chicagu v Teatre Athenaeum premiéra opery „Dobrý voják Švejk“. Krajané měli až 25 % slevu na vstupenkách. Představení bylo v angličtině, trvalo s patnácti minutami přestávky dvě hodiny a nastudovalo ji Chicagské operní divadlo.
- 31. března 2001 uvedl ve Vídni divadelní ochotnický spolek VLASTE-NECKÁ OMLADINA Laneovu a Saidiho komedii se zpěvy DIVOTVORNÝ HRNEC. Režii měl Mirek Lev.
- 8. dubna 2001 promítala ve Vídni Jednota SOKOL XII/XV ve Slovanské besedě SLETOVÉ VIDEO - PRAHA 2000.
V Praze v Nakladatelství Ivo Železného vychází detektivka - zčásti romance - Zdeny Salivarové a Josefa Škvoreckého SETKÁNÍ PO LETECH, S VRAŽDOU.

Prohlášení Československého ústavu zahraničního

V uplynulých dnech zintenzivnili krajané - občané České republiky snahu dosáhnout možnosti korespondenční volby v nadcházejících parlamentních volbách. Budou adresovat své žádosti nejvyšším představitelům České republiky a poslancům a senátorům Parlamentu České republiky. Krajané nejsou spokojeni s tím, že korespondenční volba nebyla zahrnuta do novely volebního zákona, schváleného Parlamentem České republiky pod č. 204/2000 Sb. přesto, že vznášeli tento požadavek nepřetržitě od roku 1997.

Krajané - občané České republiky vznášeli tento požadavek v přesvědčení, že korespondenční volba je moderní a nenákladnou formou výkonu volebního práva, kterou aplikuje řada zemí světa, včetně sousedního Německa a Rakouska, a která by umožnila i vysokou volební účast krajanů.

I Československý ústav zahraniční se ztotožňoval ve svých vyjádřeních s realizací korespondenční volby. Stávající řešení, které počítá s volební účastí na čs. zastupitelských úřadech, skutečnou účast neřeší. Zejména ve Spojených státech amerických, ale i v dalších zemích, vzdálenosti a náklady na cestu budou od účasti odrazovat a znevýhodňovat krajany oproti občanům ve vlasti, kteří budou mít své volební místnosti v dosahu domovů.

Československý ústav zahraniční v této kampani podporuje krajany - občany České republiky a žádá příslušné orgány státu a Parlamentu ČR, aby přehodnotily dosavadní rozhodnutí a umožnily korespondenční volbu tak, aby byla využitelná již v nadcházejících volbách.

V Praze dne 1. března 2001

Představenstvo ČSÚZ

ČSÚZ pro děti českých škol v Chorvatsku

Na počátku roku 2001 realizoval Československý ústav zahraniční ve spolupráci s Nadačním fondem Naděje třetího tisíciletí tři projekty materiální pomoci pro Chorvatsko: první ve prospěch České mateřské školy Ferda Mravenec v Daruvaru, druhý ve prospěch České základní školy J. A. Komenského v Daruvaru a třetí ve prospěch pedagogických pracovníků České základní školy J. A. Komenského v Daruvaru. Jde o technické vybavení videotéky a videoknihovny pro každou z uvedených skupin. Svou pomoc k realizaci nabídl i velvyslanectví České republiky v Záhřebu. Jak napsal předseda Československého ústavu zahraničního pan Jaromír Šlápota v dopise velvyslanci České republiky v Chorvatsku panu dr. Jiřímu Kudělovi „... věříme, že toto zařízení je přínosem škole pro pedagogické účely i pro podporu výuky a udržování českého jazyka mezi žáky obou školních zařízení, pomůže učitelskému sboru a poslouží i jako prostředek poučení a zábavy ať již ve škole nebo pro další příslušníky krajské komunity mimo školu ... Tento projekt není

jednorázovou záležitostí a ... videoknihovny budou Československým ústavem zahraničním každoročně podle možností doplňovány“.

Ředitelce České základní školy a předsedkyni Svazu Čechů paní Lence Janotové předseda ČSÚZ v dopise napsal: „Jsem rád, že jsme mohli tento projekt v Československém ústavu zahraničním pro vás realizovat ... Přeji vám všem: dětem v mateřské škole, chlapcům a děvčatům v základní škole, učitelkám a učitelům a všem členům Svazu, kteří videokazety zhlédnou, aby chvíle strávené při jejich sledování byly příjemně stráveným časem a připomínkou daleké vlasti - České republiky.“

Ředitelka České základní školy paní Lenka Janotová v dopisu předsedovi Československého ústavu zahraničního mimo jiné píše: „Je to pro nás velice vzácná zásilka. Velkou radost způsobily také videokazety ve výuce českého jazyka a v jiných vyučovacích předmětech. Kromě povinné učební látky poskytují dětem zajímavou formu zdokonalování a učení jazyka, což je v našem prostředí velice vítané. Věřte nám, že chvíle strávené při promítání kazet jsou velice příjemné a užitečné. Snad se nám zdá, že naše stará vlast ani není tak vzdálená. Srdečný dík za Vaši starost o nás, za Vaši obětavou práci pro krajaný, pro naše děti“.

Jediná socha T. G. Masaryka na Slovensku

Zásluhou Českého spolku na Slovensku a za podpory města Nitry byla v sobotu dne 10. března 2001 na zámku v Topolčiankách slavnostně odhalena socha T. G. Masaryka.

Plastiku v nadživotní velikosti vytvořil významný český sochař Otto Gutfreund jako své poslední dokončené dílo v roce 1927 a původně byla umístěna před budovou soudu v Nitře. V roce 1938 však byla odstraněna a až do roku 1944 je místo jejího uložení neznámé. Po porážce Slovenského národního povstání byla údajně Němci odvezena do Rakouska. V roce 1947 byla vrácena do Nitry a Lidová demokracie z 19. června 1947 píše, že byla slavnostně odevzdaná - odhalená na náměstí generála Štefánika. Po druhé byla



BRONZOVÚ SOCHU prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka v sobotu slávnostně odhalili v areáli zámku v Topolčiankách. Na snímce ředitel sekretariátu prezidenta SR Marián Párkányi (vľavo) odovzdáva pozdravný list prezidenta R. Schustera predsedníčke Českého spolku na Slovensku Helene Miškovéj. Vpravo veľvyslanec ČR v SR Rudolf Slánský.

socha odstraněna začátkem roku 1949. Naposledy ji krajané objevili v depozitáři nitranské galérie. V roce 150. výročí Masarykových narozenin převzal sochu obecní úřad v Topolčiankách a tamější radní přislíbili, že „socha bude využita na výzdobu interiéru zámku a že jí zabezpečí ochranu“.

Tomáš Garrigue Masaryk měl Topolčianky rád. Zámek povýšil na letní sídlo a často zde přebýval. V zámku přijímal i významné osobnosti a hosty, jako např. předsedu vlády Antonína Švehlu, ministra zahraničních věcí Edvarda Beneše či vdovu po prezidentovi USA Edit Wilsonovou. Na svých výletech do přírody se rád setkával s prostými lidmi.

Československý ústav zahraniční byl na slavnostním odhalení sochy zastoupen svým členem - bývalým ministrem prof. ing. Jaromírem Císařem, CSc. - nyní pracovníkem Stálého sekretariátu Rady celní unie se sídlem v Bratislavě.

- JK -

Senátor Milan Špaček na téma:

Imigranti v Evropě

Část II.

Nejnovějším fenoménem je nárůst migrace z bývalých středoevropských a východoevropských komunistických států. Především se jednalo o příliv etnických Němců do Německa. Jsou to však zvláštní případy, kdy se tito lidé mají právo v Německu usadit. Zvlášť velký počet uprchlíků z Východu přijalo Rakousko. Je třeba si uvědomit, že tak, jak ve středoevropských a východoevropských zemích proces demokratizace pokračuje, vede transformace ekonomických systémů v těchto zemích k rozsáhlé nezaměstnanosti, a začíná se objevovat hospodářsky motivovaná migrace, jejíž rozsah bude jistě narůstat. Jak velký tento nárůst bude a do jaké míry jej lze kontrolovat - to byly otázky, kterými se zabývala konference ministrů ve Vídni roku 1991. Tato konference položila v souvislosti s migrací důraz na celoevropskou koordinaci.

Výše uvedené trendy posunuly pro devadesátá léta migraci mezi politická témata vrcholného významu. Veřejné mínění se obává pokračující imigrace, což je velmi příhodné klima pro rasistická a xenofobní hnutí. Žijeme v době, kdy se vede významná veřejná diskuse o vztazích mezi imigranty a společnostmi, ve které žijí. Současné napětí, které je spojeno s těmito otázkami, se prohlubuje i tím, že v posledních letech přicházejí do Evropy migranti ze stále více vzdálených zemí. V minulosti byla migrace především vnitroeuropejským fenoménem, avšak dnes přicházejí do Evropy lidé takřka z celého světa. Zatímco průmyslové země v minulosti přijímaly většinu migrantů z omezeného počtu států, se kterými měly určité zvláštní vztahy, dnešní migrační proudy jsou komplikovanější a více různorodé. Vzorky migrace jsou nyní vskutku natolik složité a různorodé, že již dále není možné mezinárodní migraci pokládat za sérii regionálních přílivů migrantů. Namísto toho se stává strukturálním jevem v celosvětovém měřítku. Mezi hlavní příčiny tohoto jevu patří vysoce nevyvážená perspektiva hospodářského vývoje ve světě, zásadní rozdíly ve stavu lidských práv a nestejně demografické zatížení. Přílivy migrantů, ať velké nebo malé, dobrovolné nebo nedobrovolné, budou pokračovat tak dlouho, dokud budou výše uvedené rozdíly tak hluboké, jako jsou nyní. Migrace je také dnes usnadněna díky zdokonalené dopravě a komunikacím a existenci rozsáhlých imigrantských komunit v západoevropských zemích.

Nová migrace však není doprovázena „nátlakovými“ faktory pouze na straně zemí původu. Od té doby, co evropské hospodářství potřebuje více

pracovních sil - především pak pružnějších pracovních sil - nepřestává lákat nové a nové migranty. Jestli budou tito pracovníci přicházet z východoevropských zemí nebo třetího světa zatím není jisté. Je však jisté, že příliv lidí prakticky do všech členských států Rady Evropy bude navzdory restriktivní imigrační politice pokračovat. Paradoxem je, že ačkoliv jednotlivé členské státy tvrdí, že v současné době nemají nedostatek pracovních sil, velmi významný podíl imigrantů nadále nalézá pracovní příležitosti ve všech odvětvích hospodářství.

Tak, jak imigrace do západoevropských zemí roste, diskutují členské státy Evropských společenství možnosti společné imigrační politiky. Německo, Francie, země Beneluxu, nově i Itálie, Španělsko a Portugalsko sjednocují svou vízovou politiku a hraniční kontroly v souladu se Schengenskou smlouvou. Stejný záměr a smýšlení tedy spojuje dvanáct států Evropských společenství, které jsou zapojeny do procesu intenzivní mezivládní spolupráce (např. Ad hoc skupina pro imigraci a pracovní skupiny Trevi). Mezi imigrantskými komunitami vzbudil tento vývoj obavy z „opevněné Evropy“, která se bude bránit další imigraci a oklešťovat práva již příšlých imigrantů. Je ještě příliš brzy na to, abychom odhadovali případné důsledky takové politiky. I když je jasné, že evropské státy budou chtít nadále uplatňovat restriktivní imigrační politiku, je zároveň stále více zřejmé, že ve světě, ve kterém žijeme, se Evropa nebude moci zcela izolovat od imigrace. Omezování imigrace, jakkoli se může zdát být nezbytným, nepřekoná lidskou důmyslnost a nelegální příliv osob bude v té či oné podobě pokračovat.

Multi-etnická společnost?

Imigrantské komunity ve většině západoevropských států nyní čítají okolo pěti až deseti procent celkové populace. Stanovit v této souvislosti nějaké číslo je nemožné, protože vždycky není zcela jasné, koho lze pokládat za imigranta a koho nikoliv. Např. poměrně často jsou k imigrantským komunitám počítány i děti imigrantů, přes to, že se třeba již narodily na území hostitelské země, a nelze tedy v jejich případě o migraci hovořit. Jednotlivé země se také často velmi liší v tom, koho za imigranta pokládají a koho nikoliv. Mají sem být započítáni žadatelé o azyl? Co lidé ze zámořských oblastí? Patří sem naturalizovaní imigranti? Co děti ze „smíšených“ manželství? Pro ilustraci uvedeme tento příklad: lidé žijící ve Francii, původem z francouzských Antil, nejsou francouzskými úřady pokládáni za imigranty, zatímco lidé žijící v Nizozemí, původem z holandských Antil - pouze několik set kilometrů odtud - jsou holandskými úřady pokládáni za imigranty.

Další komplikace spočívá v tom, že někteří imigranti jsou občany země, ve které nyní pobývají, a jiní nikoliv. Prosté sečtení všech obyvatel - cizinců, které je s cílem získat obraz o počtu imigrantů prováděno velmi často, není vždy úplně přesné. Je obtížné srovnat počet imigrantů v zemích, kde řada z nich má občanství hostitelské země (např. tam, kde je zákon o občanství založen na principu *ius soli*) a v zemích, kde tomu tak je jen zřídka (např. tam, kde je zákon o občanství založen na principu *ius sanguinis*). Tak, jak se imigrantské komunity v průběhu let více a více usazovaly, začaly být tyto rozdíly velmi významné. Lze říci, že „imigranti“ jsou obvykle pokládáni za „legální“ imigranty, tj. imigranty, kteří vlastní řádné doklady a kteří jsou formálně oprávněni pobývat v zemi, kde se právě nacházejí. Některé evropské státy, především pak jihoevropské, mají mezi svým obyvatelstvem také velký počet „ilegálních“ migrantů. Ačkoliv se odhady jejich počtu velmi liší, všeobecně se předpokládá, že se jejich řady v nedávné době velmi rozrostly. Ve všech jihoevropských zemích se může v současné době jednat o jeden až dva milióny osob.

Do budoucna bude představa o tom, kdo je a kdo není imigrant, stále více mlhavá. Imigrantské komunity již nemusí nutně sestávat z nově příchozích, kteří se ve společnosti, kde se právě nacházejí, neorientují. V této souvislosti je třeba zmínit podobnosti, které se vytvářejí mezi evropskými a tradičními imigrantskými společnostmi, jaké jsou např. ve Spojených státech, v Kanadě nebo v Austrálii. Rozhodující skutečností není vždy postavení imigranta, ale spíše fakt, že členové imigrantských komunit spolu sdílejí svůj společný etnický základ, který má kořeny v jiné zemi. Etnický základ lze vysvětlit jako smysl pro komunitu, založený na společném dědictví, ve kterém hrají svou úlohu takové věci jako historie, kultura, rasová příslušnost, jazyk nebo národní identita. Z tohoto důvodu nyní některé evropské země popisují své „imigrantské“ komunity spíše jako „etnické“ komunity nebo „etnické skupiny“. Jiné státy pak naopak preferují užívání termínu „cizinci“ a jsou přesvědčeny, že preferuje-li někdo termín „etnický základ“, může tím spíše ohrozit základní rovnost všech jednotlivců před zákonem, bez ohledu na jejich původ.

Pokračování příště!

Převzali jsme z domácího tisku

Osudy Čechů v cizinecké legii

Cizinecká legie, založená v březnu 1831 v Alžírsku Ludvíkem Filipem, nikdy nebyla obyčejnou jednotkou. Složená z cizinců všech ras, náboženství a národností, vycvičených k boji v nejobtížnějších klimatických podmínkách, patřila od počátku k elitním útvarům francouzské armády. Její pověst a sláva se datuje zejména od bitvy u mexické usedlosti Camerone v dubnu 1863: několik desítek legionářů tu vzdorovalo obrovské přesile mexických vojáků skoro do posledního muže.

V bitvě, která byla z hlediska dobrodružné politiky Napoleona III. v Mexiku jen bezvýznamnou šarvátkou, jež však založila mýtus legie, bojovali také dva Češi. Nic kromě jmen Horský a Kunášek však o nich dnes nevíme. K prvním Čechům v legii však brzy přibýlo mnoho dalších. Z nich vybral Otto Janka devět zástupců a jejich příběhy shrnul do knihy Češi v cizinecké legii.

Těžko bychom v osudech českých legionářů našli mnoho shodných rysů. Někteří se do cizinecké legie přihlásili v mírové době z prosté touhy po dobrodružství, jako třeba pozdější generál Josef Šnejdárek (v legii 1899 - 1917) nebo cestovatel Ladislav Mikeš Pařízek (v legii 1924 -

1927), jiné do ní zahrnala některá světová válka, jako legendárního letce Viléma Stanovského (v legii 1914 - 1918), sochaře Ottu Gutfreunda (v legii 1914 - 1916) nebo důstojníka Ottu Wagnera (v legii 1941 - 1945). Další patřili mezi pouňorové exulanty, kteří se rozhodli bojovat proti komunismu se zbraní v ruce, jako Karel Hora či Jan Ryšavý.

Vedle známých a velmi slavných jmen zařadil Otto Janka do svého výběru také postavy téměř zapomenuté či neznámé, jako byl pozdější vydavatel pařížského časopisu *Nazdar* Josef Hoffman-Krátký (v legii 1895 - 1900) či Jan Lang, o kterém se ví jen to, co sám napsal ve svých článcích ve třicátých letech pro *Stodruhák - nezávislý časopis Podpůrného a vzdělávacího spolku kamarádů benešovských*, veteránů z rakouského 102. pěšího pluku.

Cizinecká legie, která právě oslavuje své 170. narozeniny, žije dál a její historii i v současnosti píše mnoho Čechů. Jejich dobrodružné osudy jednou jistě vydají na další zajímavé vyprávění. pez

Otto Janka: Češi v cizinecké legii. Vydal Ivo Železný, Praha 2000. 173 stran, doporučená cena 179 Kč.

Převzali jsme z krajaňského tisku

HAŠEK NA VOLYNI A V KYJEVĚ

Významný český humorista a satirik Jaroslav Hašek pobíval v průběhu první světové války nějaký čas na Volyni. Piše o tom v několika svých humoristických povídkách, které byly zveřejněny v kyjevském týdeníku Čechoslovan a zmiňuje se o tom i Velká sovětská encyklopedie, která uvádí, že přešel do ruského zajetí u vesnice Chorupaň. Tato ukrajinská vesnice, narodil od řady jiných na Ukrajině, si tento název zachovala dodnes. Leží mezi Dubnem a bývalou českou vesnicí Podhajce.

Právě v Podhajcích v roce 1915 byl Hašek, coby rakouský voják, ubytován se svou jednotkou a to v rodině krajanů Pokorného. Koncem padesátých let o tomto časovém úseku Haškova života pojednal týdeník Obrana lidu. Rakouská armáda opustila Volyn po známé Brusilovově ofenzivě, ale to Hašek už byl v ruském zajetí.

Koncem května nebo začátkem června roku 1945 navštívila delegace volyňských Čechů právě vznikající a obnovovaný Československý ústav zahraniční v Praze. Pamatuji se, že delegaci vedl bývalý předseda České matice školské na Volyni Vladimír Mesner, byli v ní také redaktoři J. Foitík a J. Rejzek, předseda Sdružení české mládeže J. Mojdl a další volyňští Češi v uniformách svobodovců, na jejichž jména si již nepamatuji. V delegaci byl také významný a aktivní přítel Jindřich Dušek z Libuše u Prahy a já, jakožto Volyňák pověřený vedením agendy nově vzniklého Volyňského výboru se sídlem v Libuši u Prahy (v bytě J. Duška). Delegaci přivítal známý volyňský menšinový pracovník, rodák z Hlinska, novinář a redaktor Čechoslovanu Věnceslav Švihovský. Obnovoval činnost ČÚZ (před válkou byl jeho místopředsedou) a připravoval se k převzetí funkce jejího předsedy, kterou pak vykonával několik let v Besedě, která trvala tři a možná i více hodin, se hovořilo o reemigraci vol. Čechů a možnosti ČÚZ podpořit a uskutečnit co nejdříve přesídlení menšiny do osvobozené ČSR.

Věnceslav Švihovský v družném rozhovoru si vzpomněl na Jaroslava Haška. Uvedl, že ho znal ještě z Prahy (Švihovský byl nějakou dobu redaktorem časopisu Čas, jehož významným mluvčím byl T. G. Masaryk), znal jeho britku pero satirika a humoristy. Jaroslav Hašek vstoupil do čl. legií v Kyjevě roku 1916. Když redaktor Čechoslovanu V. Švihovský zjistil, že Hašek je v legiích a navíc v Kyjevě, nabídl mu spolupráci a později ho zaměstnal jako redaktora. Jeho humoristické povídky pak značně zlepšily krajaňský týdeník a byly oblíbeny i v řadách rozšiřující se legie.

V průběhu svého působení v Čechoslovanu nabídl Hašek Švihovskému, že napíše pokračování svého Švejka. Skutečně zakrátko napsal další díl, nazvaný Švejk v zajetí. Ten poté vyšel ve Švihovského nakladatelství v Kyjevě.

Dále nám Švihovský vyprávěl, jak od Haška koupil právo na poválečné vydávání Švejka. Je známo, že Hašek, jako nenapravitelný bohém, trpěl stále velkým nedostatkem peněz a tak jednoho dne nabídl Švihovskému práva na dramatinaci Švejka. Švihovský, který dovedl ocenit kvalitu tohoto díla, práva také koupil. A pak došlo i k tomu, že, jak zdůraznil Hašek, Švejk se pro svoji jedinečnost a literární kvalitu bude v budoucnu určitě filmovat, Švihovský tedy koupil i práva na filmování. Zkrátka – Švihovský mel koupena všechna práva na zveřejňování Švejka v jakékoli písemné či jiné podobě.

Válka pokračovala. Čechoslovan vycházel s určitými přestávkami, zaviněnými válečnými událostmi a nakonec byl zastaven. Švihovský se stal na nějaký čas vyslancem nově vzniklého státu - Československé republiky u ukrajinské vlády a když ta padla, vracel se s legiemi, řadu měsíců, přes Sibiř do osvobozené vlasti.

Po návratu do Prahy měl starosti existenční, rodinné a na Haška a jeho Švejka pozapomněl. Až jednou...

To se procházel po Praze a seznamoval se ve výlohách různých knihkupectví s knižními novinkami. A ejhle - za výlohou objevil zbrusu nové vydání Osudů dobrého vojáka Švejka!

Po zjištění adresy nemile překvapil Haška důraznou otázkou jak to, že Švejk, na jehož vydávání má všechna práva, vyšel u jiného nakladatele? Vždyť on, Hašek, mu již v Kyjevě všechna práva prodal!

A Švihovský dále ve svém vyprávění pokračoval: «Hašek se na mě podíval takovým téměř dětsky nevinným pohledem, mírně se usmál a špitl: «Ale pane redaktore, snad tenkrát v Kyjevě, když jste ode mne kupoval všechna práva, snad jste to tenkrát nemyslel vážně?»

Tím pro Švihovského, který průběhem války a anabáze přes Sibiř přišel o mnoho písemnosti i o práva na vydávání Švejka, na jeho dramatinaci a zfilmování - končily všechny možnosti ujmout se svých práv a publikovat nejznámější český humoristický román o dobrém vojáku Švejkovi.

Rostislav Hlaváček.

Úryvek z knihy

Ota Ulč: Špatně časovaný běželec

Západočeské nakladatelství, 1991

I. Naturalizace

Ač žil Pravoslav Komenda v Americe už skoro osm let a živil se úřadováním ve federální službě, teprve teď, v lednu 1978, stál poprvé před úřadem jako strana. Soudce s ním bude jednat jako se stranou neproviněnou, jako s kandidátem na občanskou plnoprávnost. Bude naturalizován, stane se z něj Yankee a majitel cestovního pasu, k němuž výjezdních doložek ne-třeba.

„My noví nejsme žádní cizáci. My jsme ti praví Američané - ti jedini praví!“ vyjádřil se včera Komenda klímajícím domorodci v autobusu. „Jak to? Poněvadž my jsme se svobodně rozhodli jimi stát. A pro leckoho to nebylo bez rizika. My jsme se o občanství museli zasloužit. Vy ne!“

A nejenom že nebudu potřebovat výjezdní doložky: kdybych se stal Kanadánem, zůstal bych též Čechoslovákem, musel bych psát prosby, aby mě v kachlíkárně vyndali z evidence. Jako Američan jsem zrušen automaticky. Na to je smlouva z dvacátých let a pořád je platná.

Komendovi táhlo na čtyřicítku. Ani velký ani malý, ani tlustý ani tenký, nevypadal ani česky ani americky. Modrooký blondák, vlasy ještě zcela nepozbyl a stříhal si je nakrátko jako Zbigniew Brzezinski, rovněž federální úředník v téže metropoli. Charisma z Pravoslava nesálalo, fyziognomickou nezřetelností by se hodil na policejního fizla. Ačkoli dosáhl věku, kdy muž bývá ženat či rozveden, Komenda si dosud matřimoniální popruhy nepřipá-sal.

Vyrostl v socialismu a chodil do první obecné, když se lidu povedlo únorové vítězství. Řadu let se pak šňořil pionýrským šátkem. Když vstoupil do kanceláře naturalizačního úředníka, nemohl proto neporovnávat: zde má dojít k obřadu legalizace jeho jidášství ve službě imperialismu - a co je to za budovu? Staroměstskou radnici rozhodně nepřipomíná.

Úředník, spíš poloúředník v domovnícké uniformě, se přištrachal, otevřel lejstra, nevyznal se v nich, zavřel je a odešel. Ten by, panečku, měl vidět naši pruskou proorganizovanost! Pobíhající tajemníky, vyrovnané zástupy, jako když střelí, přísné funkcionářské soudružky stařeny. Perfektní

pionýrky by přistupovaly k čerstvým Čechoslovákům s šeríky a pusinkou. Program by se vlekl a vlekl, projevy a zase projevy - a tady ve Washingtonu jsme ještě ani nezačali.

* * *

Vstoupili úředníci a jeden dlouhý pán v taláru s rooseveltovskou tváří. S tímhle typem Anglosasa se Komenda v supermarketu dosud nepotkal. Tloustík v šerifské uniformě cosi zahulákal archaickou angličtinou a budoucí občane se vztyčili. Generační a civilizační rozdíly se nedaly přehlédnout. Kandidáti nad třicet - umytí, učešaní, nerozedraní, s čepicí smeknutou. Stáli klidně, nežvýkali, nevypouštěli bublinky. Pro mnohé to věru byl obřad. A vedle nich značně již zamerikanizovaná mládež, zívající, v teniskách, v bundách. Postřehli však také výjimky: orientální dětičky, miniaturní krasavečky, z nichž tradičně přísná výchova ještě nestačila vyprchat.

Úředník předčítal jména v abecedním pořádku a všechna zprnil. Chiao Lili, Chiao Liu, Cybula Rupert, Demetrios Agamemnon, Di Cesare Maria, Di Cesare Mario. Dobrzinski Kazimierz, Donovan Ralph.

Kandidáti předstupovali, podepisovali a za potřesení pravicí dostávali papír. Glanz Helmut, Hovancik Beatrice, Huong Trang, Kaminski Jadwiga, Komenda Pravoslav. Dál už neposlouchal.

Poté, co se byrokrat proklopýtal celým seznamem a všichni obdrželi lejstra, do sálu vpochodovali skauti a skautky. Něco jako pionýrská kulturní vložka? Byla to militaristická vložka v psychologicky demobilizované zemi, kde už ani brannou povinnost nemají. Skauti spustili drill s dřevěnými klacky, symbolickými puškami, jako někde ve velmi zanedbané zemi Třetího světa. Pohyby nesehrané, polovina cvičenců obézní či aspoň silně uhrovitá. Kdo z novopečených Američanů zažil totální mašinérii, tomu muselo být z amatérských improvizací úzko. Komenda si vzpomněl, jak mu kdysi dávno vážali v košířské škole pionýrský šátek. Obřad se nekonečně vlekl, přál si, aby se něco stalo. Aby se hlavní řečník skácel, aby se urval lustr a roztržil mu pleš. Napadaly ho tenkrát všelijaké fantazie - ale ne, že jednou bude vysvěcen na Yankeeho a kolem budou na jeho počest neohrabaně pochodovat tlustí skauti.

Jak to řekl soudce v slavnostním proslovu? „Nezaručujeme vám štěstí, zaručujeme vám právo o štěstí usilovat.“

Pursuit of happiness.

„Happiness“ a Happening“. Třeba jde o víc než sémantickou nápodobu: štěstí a konání. Že se něco děje. Že život není kobka bez perspektivy. Snad by se mohlo říci, že „pursuit is happiness“. Honba a ne uštvaná oběť honáka. Vzrušení a pobyt na čerstvém vzduchu a ne poslední rána kudlou trefené laň-

ce. Copak je málo houbařů, kteří houby neradi? Možnost usilovat a poznávat jako optimistický cíl. Teď jde zejména o to, zda jsem na správné adrese, zda se pachtím ve správném směru.

Tím už si nebyl tak jist. Doma si myslel, že emigranty tu budou lapat antikomunistické centrály, že se člověk uživí nadáváním na Kreml. Jenže do té představy vlezl Vietnam, krátká paměť, dlouhé vlasy, nová levice, druhá morálka. Třetí svět. Říci dneska někomu ve Washingtonu, že Amerika není nejkrutější policejní diktatura, vysmějí se mi. Politicky doprava od Čingischána. Jako například fašista Solženicyn. Komenda v duchu povzdychl.

Patriotický obřad končil. Křtěnci odmumlali kolektivní přísahu.

Právnícké okénko

Daň z převodu nemovitostí

Řada našich krajanů uvažuje o tom, že si koupí nějakou nemovitost v České republice, ve které se budou rekreovat nebo stráví zbytek života. Zajímá je proto, jaké náklady jsou s tím spojeny. Jedním z nákladů je i daň z převodu nemovitostí.

Poplatníkem této daně je prodávající, kupující je v tomto případě ručitelem. Znamená to proto, že nezaplatí-li včas a řádně prodávající, musí daň z převodu nemovitostí zaplatit kupující.

Poplatníkem je i nabyvatel, který získá nemovitost při výkonu rozhodnutí, vyvlastnění, konkurzu, vyrovnání, vydržení nebo v dražbě.

V případě výměny nemovitostí je poplatníkem každý z jejich vlastníků a v tomto případě jsou povinni platit daň společně a nerozdílně.

Je-li nemovitost ve společném jmění manželů nebo má-li být do něj získána, považuje se každý z manželů za samostatného poplatníka a jejich podíly na dani jsou stejné, nejsou-li podíly dohodnuty nebo stanoveny jinak. Kupuje-li nemovitost více osob, které však nejsou manžely, je poplatníkem každý z kupujících a platí daň podle velikosti svého podílu.

Předmětem daně z převodu nemovitostí je i zřízení věcného břemene, přičemž poplatníkem je ten, v jehož prospěch bylo věcné břemeno zřízeno.

V kupní smlouvě může být stanovena kupní cena jinak než by odpovídala znaleckému posudku.

Daň z převodu nemovitostí se potom stanoví z té částky, která je vyšší. Je-li proto kupní cena vyšší než cena určená znaleckým posudkem, vychází se z kupní ceny. Je-li naopak kupní cena nižší než cena stanovená znaleckým posudkem, vyměřuje se daň z převodu nemovitostí z částky uvedené ve znaleckém posudku.

Sazba daně z převodu nemovitostí činí 5% ze základu daně. Minimální výše této daně přitom činí 50,- Kč. Při vyměřování se základ daně zaokrouhluje na celých 100,- Kč nahoru a rovněž vyměřená daň na celé Kč nahoru.

Stejným způsobem se vyměřuje i penále.

Daň vypočte a vyměří správce daně, tj. finanční úřad na základě daňového přiznání, které je povinen podat poplatník. Daň je splatná nejpozději do 30ti dnů ode dne, ve kterém byl doručen platební výměr o vyměření daně.

Daňové přiznání je přitom povinen poplatník podat do 30ti dnů ode dne, v němž mu byla smlouva s doložkou o povolení vkladu do katastru nemovitostí doručena.

JUDr. PhDr. Oldřich Choděra

Advokátní kancelář

Národní tř. 25 110 00 Praha 1

tel.: 2422 7845, 2421 1604, 2423 6169, 2421 5350

fax: 2423 7421

Kulatá a polokulatá výročí v krajaňském kalendáři - duben 2001

12. dubna 1946 - před 55 lety vyšel čs. ústavní zákon o udělení čs. státního občanství krajanům vracejícím se do vlasti v rámci reemigrace. Prvními žadateli byli volynští Češi a další příslušníci tzv. „Svobodovy armády“ bezprostředně po osvobození. Poslední reemigranty přivezl v lednu 1950 vlak z Bulharska. Co do počtu krajanů přesídlených v rámci reemigrace bylo pořadí následující:
72.000 jich přišlo z Maďarska

47.000 jich přišlo ze Sovětského svazu

17.000 jich přišlo z Rumunska

13.000 jich přišlo z Francie

11.000 jich přišlo z Rakouska

10.000 jich přišlo z Polska

5.000 jich přišlo z Jugoslávie

4.000 jich přišlo z Německa

2.000 jich přišlo z Bulharska

Menší skupiny připadají na Argentinu, Belgii, Boli-
vii, Británii, Holandsko, Itálii, Kanadu, Švýcarsko,
USA a další země.

Pod pojem „další země“ spadají jednotlivé rodiny
a další jednotlivci ze zemí jako Afganistán, Afrika vý-
chodní, Alžír, Austrálie, Brazílie, Dánsko, Čína, Egypt,
Equador, Francouzská rovníková Afrika, Chile, Indie,
Indonésie, Irán, Irsko, Izrael, Jihoafrická republika,
Kongo, Nový Zéland a Oceánie, Paraguay, Peru, Pol-
sko, Řecko, Senegal, Švédsko, Švýcarsko, Uruquay,
Venezuela.

Reemigrační akce v období 1945 - 1950 byla prová-
děna z iniciativy československé vlády, která 31. čer-
vence 1945 přijala usnesení vyzvat zahraniční kraja-
ny k návratu do vlasti a k osídlení pohraničních okresů
po odsunu Němců.

Reemigrace krajanů v letech 1945 - 1950 byla vý-
znamnou akcí. Důležitou pro republiku i pro krajany.
Na tom nic nemění některé hlasy, které zněly dříve
i nedávno vyčítavě až kriticky v tom smyslu, že tím
byly oslabeny krajanské komunity ve světě

- 15. dubna 1871 - před 130 lety vydal Lev J. PALDA v New Yorku první číslo LUCERNY. Byl to první český list v New Yorku
- 19. dubna 1991 - před 10 lety došlo k založení společnosti STROMOVKA v Dubně na Ukrajině. Společnost Stromovka má 292 členů a v současnosti je předsedkyní JUDr. Antonína PONOMARENKOVÁ
- 19. dubna 1996 - před 5 lety zemřel v USA František MARLOW (Frank MARLOW), významný představitel SVU, naposledy pokladník v ústředním výboru.

František Marlow byl nejvíce znám mezi krajany v zahraničí svou oddanou činností ve Společnosti pro vědy a umění (SVU). Po mnoho let byl nejen hybnou pákou, ale i mozkiem takřka všeho dění v Losangeleské skupině SVU. V sedmdesátých letech se stal členem Ústředního výboru SVU a v osmdesátých letech převzal funkci ústředního pokladníka Společnosti. Frank Marlow byl nesmírně obětavým pracovníkem a kdykoliv bylo třeba, byl první, který se nabízel pomoci. Osobně mám na Franka Marlowa dvě vzpomínky: podepsal dopis, kterým mi sděluje, že jsem byl přijat za člena SVU. Potom jsem se s ním osobně setkal tuším v roce 1995 v Praze v budově Akademie věd na schůze pražské odbočky SVU (J. Kolínský)

23. dubna 1856 - před 145 lety se narodil český malíř, ilustrátor a básník Václav MRKVIČKA. Působil v Bulharsku, odkud čerpal náměty pro svoji tvorbu (Ráčenice 1894, Zádušnice 1899). Zachycoval utrpení slovanských národů pod tureckou nadvládou. Z podobizen vzniká portrét císařovny Marie Luisy (1898). Ilustroval pohádky. Stal se národním malířem bulharské země, zakladatelem bulharského novodobého malířství. Zemřel 16. května 1938
23. dubna 1976 - před 25 lety zemřel v exilu ve Vídni český režisér a dramatik Alfrét RADOK. Narodil se v Týně nad Vltavou, vystudoval filozofii na KU a od r. 1938 působil v oblasti divadla, kde začínal jako asistent režie, režisér a dramaturg a prošel řadou českých scén až po Národní divadlo. Spolu s bratrem Emilem je tvůrcem LATERNY MAGIKY a v letech 1957 - 65 byl jejím uměleckým vedoucím. V roce 1968 odešel do exilu. Režiroval ve Švédsku a měl nastoupit angažmá ve vídeňském Burgtheatru, když náhle zemřel. Výčet her, které režiroval, je značný. Spolupracoval na řadě filmů a pořadů Laterny Magiky, včetně těch, které nás proslavily v Bruselu na EXPO. Alfrét Radok se narodil 17. prosince 1914
25. dubna 1891 - před 110 lety se v Žebráku u Berouna narodil Jaroslav KOUDELKA, novinář a spisovatel, autor knih

- „Deset tisíc mil Spojenými státy“ a „Pán na České řece“. K oběma knihám těžil ze své návštěvy v USA v r. 1930. Kniha „Pán na České řece“ je věnována prvému a největšímu z českých emigrantů, kteří našli za oceánem svou druhou vlast, Augustinu Heřmanovi
25. dubna 1896 - před 105 lety byl založen v Amsterdamu v Holandsku krajanský spolek KOMENSKÝ
26. dubna 1986 - před 15 lety došlo k černobylské tragédii, která postihla i české krajany na Ukrajině. Bezprostředně při havárii zahynulo 31 lidí. Zvýšená radiační zátěž postihla 23 % území Běloruska, 4,8 % území Ukrajiny a 0,5 % území Ruska.
- Usnesením vlády České republiky č. 340 ze dne 12. prosince 1990 vláda ČR vyslovila souhlas s humanitární pomocí možného přesídlení našich krajanů žijících v zóně katastrofy. Souhlas vlády ČSFR byl vysloven 20. prosince 1990 a je vyjádřen v usnesení č. 905. Přesun se týkal zhruba 1000 osob a první transport se podle dohody mezi naším státem a ukrajinskou stranou realizoval v květnu 1991. Organizátorem výběru krajanů žijících převážně v obci Malá Zubovština byla krajanská organizace Československá kulturně-osvětová společnost J. A. Komenského na Ukrajině.

Heslo krajanského slovníku

České krajanské kalendáře

České krajanské kalendáře byly a jsou zvláštním a záslužným počinem. Mají již více jak stoletou tradici, vezmeme-li v úvahu, že nejstarším kalendářem v Rakousku byl ČASNÍK-NÁRODNÍ ČESKO-SLOVANSKÝ OBRÁZKOVÝ KALENDÁŘ PRO VŠECKY STAVY vydaný ve Vídni v roce 1856. Do stejného časového pásma patří AMERIKÁN - PROSTONÁRODNÍ



KALENDÁŘ vydaný v Chicagu poprvé v roce 1872. České krajanské kalendáře ale nevycházely jen v Rakousku a Americe. Výčet zemí, kde vycházely, je vcelku bohatý a byla by to zajímavá sbírka mít je všechny pohromadě.

V publikaci Františka Štědroňského „ZAHRANIČNÍ KRAJANSKÉ NOVINY, ČASOPISY A KALENDÁŘE“ zjistíme, že kromě Rakouska a USA

vycházely v Argentíně, Francii, v Království Srbska, Chorvatska a Slovinska, v Německu, v Dolní Lužici, v Polsku, v Rusku, na Ukrajině, v Anglii, v Bulharsku. V některých zemích, jako v USA, v Rakousku, Rusku, jich vycházelo několik každoročně. Celkově to jsou desítky a desítky titulů a jen vyjmenovat všechny by zabralo mnoho stran. Co obsahovaly všechny tyto kalendáře? Kromě kalendária přinášely nejrůznější rady, poučení, kresby, historky, básně, odkazy a ukázky knih, recepty, písně a jiné zábavné i vážné čtení. Po celý rok kolovaly v rodinách a mezi krajaný a plnily tak své hlavní poslání: udržovat v krajanech český jazyk, národní povědomí a vlastenectví, informovat dění ve vlasti, ve světě, v krajané kolonii příslušné země a o krajanech ve světě. Některé kalendáře radily krajanům zemědělcům co, jak a kdy dělat na poli, ve stáji, ve skleníku, v lese a obecně ve vlastním hospodářství.

I když někteří odborníci připisují kalendářům celkově nízkou úroveň, Zdeněk URBAN, autor publikace STOLETÍ ČESKÉHO KALENDÁŘE z roku 1987, se ztotožňuje s názorem, že u převážné většiny kalendářů převládaly složky přínosné nad nepřínosnými, kladné nad zápornými.

Dnes už mnoho kalendářů ve světě nevychází. Dalo by se říci, že naprostá většina jich ve světě zanikla koncem třicátých let.

Po II. světové válce na sebe vzal úkol vydávat kalendáře Československý ústav zahraniční. Omlouvám se, jestli nejsem historicky přesný, ale první byl KRAJANSKÝ KALENDÁŘ s datem 1954 a poslední pak pod názvem KALENDÁŘ ČESKOSLOVENSKEHO SVĚTA nesl datum 1990.

Ze zahraničních kalendářů začal nově v roce 1992 vycházet ČESKÝ LIDOVÝ KALENDÁŘ v chorvatském Daruvaru a vychází dosud, a od roku 1999 vydávají NÁŠ KALENDÁŘ krajané v Užhorodu. V České republice začal v roce 1996 Mezinárodní český klub v Praze a paní Eva Střížovská vydávat ČESKÝ KALENDÁŘ a snaží se jím krajanům ve světě vyplnit mezeru, která vznikla zastavením vydávání vlastních kalendářů nebo kalendáře ČSÚZ. Posledně jmenovaný kalendář má ustálené schéma: kalendář měsíce, osobnosti českých dějin, data českých dějin, krajané výročí, zajímavé události, životopisy, nabídka knižní produkce, recepty, písničky, křížovky, a to vše je každý měsíc ilustrováno kresbou nebo fotografií. Škoda, že je těch kalendářů dnes tak poskrovnu a hlavně, aby ty, které již vycházejí, aby vytrvaly.

- JK -

V roce 2001 blahopřejeme k narozeninám členům a kandidátům volených orgánů ČSÚZ a dalším členům a přátelům ČSÚZ:

- 1. dubna - JUDr. Bohuslav HYNEK z Prahy
- PhDr. Jaroslav ŠTIKA z Rožnova pod Radhoštěm (70)
- 2. dubna - JUDr. Josef POVEJŠIL z Prahy
- dr. František BLATNÝ z Brna
- 3. dubna - ing. Petr SMETKA z Prahy
- 4. dubna - Vlasta MASAROVÁ z Francie (55)
- 6. dubna - ing. Miloslav NOVÁK z Prahy
- 8. dubna - ing. Ivan BENEŠ z Prahy
- 10. dubna - ing. Karel ŠTĚDRÝ z Prahy
- 12. dubna - Mgr. Zdeněk BÍNA ze Znojma
- ing. Theodor DVORÁK ze Znojma (50)
- Vladislav RAKUŠAN ze Znojma
- 14. dubna - Jana CHYTILOVÁ z Prahy
- 16. dubna - Miroslav PŘIBYL z Bulharska
- 17. dubna - Jaroslav DAŇHELKA z Prahy (70)
- 18. dubna - Jan ŽIŽKA z Prahy
- 19. dubna - ing. Ladislav OPATRNÝ z Prahy
- 23. dubna - PhDr. Jiří HORÁK z USA
- akademický architekt Vladimír PÝCHA z Prahy
- 26. dubna - ing. Vladimír KUBIŠ z Prahy
- 29. dubna - Ivana ZEMANOVÁ z Prahy
- páter Václav MAŠEK z Rumunska (60)

Všem jmenovaným přejeme hodně štěstí, zdraví, pohody a úspěchů v práci i v osobním životě. Všem děkujeme za přízeň a podporu činnosti Československého ústavu zahraničního.

Obsah:

O ČSÚZ jednou větou	1
Udalo se v České republice	2
Co, kdy, kde	4
Prohlášení Československého ústavu zahraničního	5
ČSÚZ pro děti českých škol v Chorvatsku	6
Jediná socha T. G. Masaryka na Slovensku	7
<i>Senátor Milan Špaček na téma:</i> Imigranti v Evropě (část II.)	9
Převzali jsme z domácího tisku	12
Převzali jsme z krajského tisku	13
Úryvek z knihy Ota Ulč: Špatně časovaný běželec	15
Daň z nemovitostí <i>Daň z převodu nemovitostí</i>	17
Kulatá a polokulatá výročí v krajském kalendáři - duben 2001	18
Heslo krajského slovníku <i>České krajské kalendáře</i>	21
Blahopřejeme k narozeninám	24